

AKČNÍ PLÁN STRATEGIE BOJE PROTI SOCIÁLNÍMU VYLOUČENÍ 2016 – 2020

Informace o plnění opatření v kapitole 2. Bezpečnost

Strategický cíl 2.1: Zvýšení bezpečnosti v sociálně vyloučených lokalitách a jejich okolí

Specifický cíl 2.1.1: Zmapování stavu kriminality v sociálně vyloučených lokalitách

- **Opatření 2.1.1.1: Propojení a ověření systému sledování kriminality s ohledem na její koncentraci v území**

Popis opatření: Cílem tohoto opatření je prostřednictvím systému pravidelného monitoringu zjistit počet a strukturu trestných činů a jejich koncentrace na území. Výsledkem tohoto monitorovacího systému bude aktualizované zobrazování výskytu kriminality na území ČR v geografickém informačním systému Policie ČR s možným porovnáním výskytu sociálně vyloučených lokalit. **V rámci plnění opatření vznikne pracovní skupina ze zástupců ASZ, MV, PČR, MPSV, MSp (IKSP), která připraví podklady umožňující propojování dat se systémem průběžného sledování kriminality s ohledem na koncentraci na území s dalšími klíčovými daty pro sledování kriminality. Navržená aktualizace sledování kriminality bude obousměrná, tak aby se dala sledovat potřeba v čase. Gestorem této pracovní skupiny je ASZ.** Výstupem opatření bude pravidelně aktualizovaný zdroj dat o výskytu kriminality v území, včetně struktury trestných činů, který bude možné využívat k další analýze a tvorbě regionálních i národních politik a koncepcí. Ze získaných dat o výskytu kriminality v území proběhne pilotní ověření podílu páčání kriminality obyvateli sociálně vyloučených lokalit. Pilotní ověření bude realizováno jako výzkumné šetření, kdy vstupními daty jsou data (systém ETR) Policie ČR. Gestorem této části opatření je MV. Vyhodnocení účinnosti této pilotáže bude předmětem jednání pracovní skupiny, která navrhne další postup s možností zavedení do běžných procesů a statistiky sledování kriminality. Toto opatření je součástí uceleného komplexu sledování kriminality v oblastech se sociálně vyloučenými lokalitami, které spolu s dalšími opatřeními tvoří bázi znalostí o kriminalitě v obcích se sociálně vyloučenými lokalitami.

Indikátor plnění: • Vznik pracovní skupiny • Aktualizace systému sledování výskytu kriminality a její koncentrace v území podle druhu kriminality • Pilotní výzkumné šetření o podílu páčání kriminality obyvateli sociálně vyloučených lokalit

Gesce: MV (P ČR)

Spolugesce: ASZ

Termín plnění: 06/2018

Nároky na státní rozpočet: Opatření neklade nároky na státní rozpočet, bude hrazeno z ESIF.

Informace o plnění MV:

Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia ČR (dále jen ŘSPP) jako gestor úkolu, provedlo v průběhu roku 2017 fyzickou kontrolu a monitoring sociálně vyloučených lokalit prostřednictvím styčného důstojníka pro menšiny ŘSPP PP ve všech 14 krajských ředitelstvích Policie ČR (dále jen KŘP). Do 31 ledna 2018 dodali styční důstojníci KŘP informace a podklady k SVL jednotlivých KŘP (fotografie, GPS souřadnice, přibližné počty obyvatel v SVL, popis druhu kriminality aj.) Nashromážděné podklady budou v průběhu roku 2018 implementovány do geografického informačního systému Policie ČR. Informace o SVL v GIS PČR budou cestou styčných důstojníků KŘP jednou ročně aktualizovány. Za aktualizaci odpovídá ŘSPP PP.

Jedná se hlavně o SVL ze zájmového pohledu policie, tedy z pohledu potenciálního bezpečnostního rizika (např. vzniku rasových nepokojů, kriminogenních faktorů, lichvy, úvěrových podvodů atd.).

Tím Policie ČR dosáhne zmapování všech zájmových SVL a jejich zanesením do GIS PČR zároveň zpřístupnění všem příslušníkům Policie ČR.

Výsledkem plnění úkolu budou relevantní informace o počtu a struktuře trestných činů a jejich koncentraci na daném území ve vztahu k výskytu kriminality a aktuální informace o SVL. GIS PČR byl navržen tak, že je schopen monitorovat a filtrovat kriminalitu na určitém předem definovaném území, ale pouze z pohledu trestných činů a přestupků, které jsou v kompetenci Policie ČR (tedy množství a § znění) nikoli však ve vztahu k osobě pachatele. Z GIS PČR tedy není možné vytěžovat data o tom, do jaké míry se na této trestné činnosti podíleli obyvatelé SVL.

Specifický cíl 2.1.2: Zmapování míry výskytu latentní kriminality v sociálně vyloučených lokalitách

- **Opatření 2.1.2.1: Analyzovat výzkumné šetření „Bezpečnostní rizika sociálně vyloučených lokalit: Vytváření znalostí a nástrojů pro management a prevenci kriminality“ a vytvořit nástroj pro sledování latentní kriminality**

Popis opatření: Ve vybraných sociálně vyloučených lokalitách bude uskutečněno rozsáhlé výzkumné šetření o bezpečnostních rizicích v rámci výzkumu podpořeného Ministerstvem vnitra ČR s názvem „Bezpečnostní rizika sociálně vyloučených lokalit: Vytváření znalostí a nástrojů pro management a prevenci kriminality.“ Šetření má být dokončeno do konce roku 2018. Projekt se zaměřuje na problematiku „reálné kriminality“ související se sociálně vyloučenými lokalitami. Jeho hlavním cílem je vytvoření inovativních metod a znalostí k identifikaci, analýze a prevenci kriminality. Na základě vícestupňového terénního výzkumu bude vytvořen software pro analýzu sociálních vazeb ve vyloučených lokalitách a metodika pro rychlé zhodnocení bezpečnostních rizik a předcházení eskalace sociálního napětí na lokální úrovni. ASZ vytvoří analýzu výstupů tohoto výzkumného šetření se zaměřením na výskyt latentní kriminality v sociálně vyloučených lokalitách. Analýza výstupů výzkumu a navrhovaných inovativních metod sledování sociálních vazeb pak bude spolu s dílčími výzkumnými šetřeními, která ASZ realizuje ve spolupracujících obcích, podkladem pro

vytvoření systému sledování latentní kriminality v sociálně vyloučených lokalitách, který bude propojen se širším monitorovacím systémem sociálních jevů indikujících přítomnost vyšší koncentrace sociálně vyloučených osob v území. Cílem tohoto opatření je získat nástroj pro pravidelné plošné sledování latentní kriminality, které zvýší expertní znalost o výskytu a podobách latentní kriminality v sociálně vyloučených lokalitách. Toto opatření doplní komplex znalostí o kriminalitě v obcích se sociálně vyloučenými lokalitami.

Indikátor plnění: • Existence výstupů z výzkumného šetření o bezpečnostních rizicích v sociálně vyloučených lokalitách • Existence analýzy výstupů a návrh systému monitorování latentní kriminality v SVL

Gesce: ASZ

Spolugesce: MV, IKSP

Termín plnění: 12/2019 – analýza výzkumného šetření (ASZ); 12/2020 – systém monitoringu latentní kriminality v SVL (ASZ)

Nároky na státní rozpočet: Opatření neklade nové nároky na státní rozpočet, bude hrazeno z rozpočtu ASZ.

Informace o plnění MV:

V letech 2015 – 2020 je realizován projekt „Bezpečností rizika sociálně vyloučených lokalit: Vytváření znalostí a nástroj pro management a prevenci kriminality“ BRIZOLIT, který podpořilo MV z Programu bezpečnostního výzkumu ČR. Realizátorem projektu je Západočeská univerzita a za účasti zástupců MV probíhaly a probíhají jednání pracovní skupiny pro prevenci kriminality v SVL. Jedním z výstupů by měla být Certifikovaná metodika pro prevenci kriminality v SVL. Současně bylo v rámci projektu prováděno výzkumné šetření pocitu bezpečí obyvatel SVL. Konečné výsledky pak budou sloužit ASZ jako podklad pro analýzu, která je předmětem tohoto úkolu.

Plnění v gesci ASZ:

Plněno částečně. Centrální expertka pro oblast bezpečnost a prevence kriminality ASZ se pravidelně účastní výše zmíněných jednání pracovní skupiny pro prevenci kriminality v SVL projektu BRIZOLIT. Výstupy z výzkumného šetření o bezpečnostních rizicích v sociálně vyloučených lokalitách nebyly ASZ dosud předány.

Specifický cíl 2.1.3: Posilování preventivních a bezpečnostních opatření v sociálně vyloučených lokalitách

- **Opatření 2.1.3.1: Podporovat a rozvíjet zavádění účinných preventivních a bezpečnostních opatření v sociálně vyloučených lokalitách**

Popis opatření: Cílem tohoto opatření je metodicky podporovat obce se sociálně vyloučenými lokalitami v zavádění vhodných preventivních bezpečnostních opatření s ohledem na sociálně vyloučené lokality. Podporu obcím včetně metodické a zejména finanční podpory prostřednictvím národního dotačního programu na prevenci kriminality zajišťuje Ministerstvo vnitra v souladu se schválenou Strategií prevence kriminality. Ministerstvo vnitra v rámci metodické podpory rovněž šíří příklady dobré praxe a každoročně oceňuje úspěšné a inovativní projekty realizované na obcích. Role Agentury pro sociální začleňování v tomto opatření je prostřednictvím konzultací podpořit ve spolupracujících obcích se sociálně vyloučenými lokalitami efektivitu aktivit Ministerstva vnitra, a to především v rámci strategického plánování, koordinace aktivit jednotlivých místních aktérů a přípravě efektivních projektů zacílených na realizaci preventivních bezpečnostních opatření. Agentura pro sociální začleňování se bude rovněž podílet na šíření dobrých praxí mezi spolupracujícími obcemi a přenosu dobrých praxí ze zahraničí. Při své činnosti bude také vyhodnocovat úspěšnost jednotlivých preventivních nástrojů ve specifických podmínkách sociálně vyloučených lokalit.

Indikátor plnění: • Počet žádostí předložených do programu prevence kriminality (MV) • Počet podpořených projektů z programu prevence kriminality (MV) • Výstupy z evaluačních zpráv z obcí spolupracujících s agenturou (ASZ) • Počet zveřejněných příkladů dobré praxe (MV)

Gesce: MV

Spolugesce: ASZ

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet: Opatření neklade nové nároky na státní rozpočet, bude hrazeno z rozpočtu ASZ a MV.

Informace o plnění MV:

MV dlouhodobě a systémově podporuje specifické projekty zvyšující bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách a to jak finanční podporou, tak vydáváním metodik, pořádáním seminářů a konferencí. MV má každoročně na Programu prevence kriminality vyčleněnou částku cca 50 mil. Kč. Na Program PK 2017 byla k dispozici částka 54.676.000,- Kč, ve skladbě maximálně 20.000.000,- Kč investičních prostředků a 34.676.000,- Kč neinvestičních prostředků. Žádosti o dotaci podalo celkem 146 obcí, krajů a DSO s celkovým počtem 292 dílčích projektů, z toho 15 projektů podalo 8 krajů. Celkové požadavky na dotaci byly ve výši 80.928.731,- Kč. Rozděleny byly dotace ve výši 54.100.000,- Kč.

Z toho investice ve výši 19.988.000,- Kč a neinvestice ve výši 34.112.000,- Kč. Celkem bylo podpořeno 228 projektů prevence kriminality (z toho všech 15 krajských projektů). Na r. 2018 byla k dispozici částka 54.361.356 Kč, ve skladbě 22.461.356 Kč investičních prostředků a 31.900.000 Kč neinvestičních prostředků. MV obdrželo 244 žádostí o dotaci, z toho 24 žádostí krajů (podáno 11 kraji) a 27 žádostí na víceleté projekty. Celkové požadavky na dotaci včetně víceletých projektů byly ve výši 88.614.216 Kč, z toho pouze na rok 2018 celkově 58.731.957 Kč (a z toho 25.611.020 Kč na investice a 33.120.937 Kč na neinvestice). Podpořeno bylo celkem 220 projektů (z toho všech 24 krajských projektů).

V rámci tohoto Programu většina žádostí směřuje na projekty zaměřené na zvýšení pocitu bezpečí v SVL – Asistent prevence kriminality, Domovník – preventista, práce s dětmi v péči OSPOD (aktivity s dětmi v nízkoprahových zařízeních, tábory, pobytové a sportovní aktivity, vzdělávací aktivity pro profesní skupiny pracující se sociálně vyloučenými osobami) u investic jde zejména o městské kamerové dohlížečské systémy či budování sportovních hřišť.

MV v roce 2017 podpořilo 92 APK ve 37 obcích, v roce 2018 je podpořeno 86 APK ve 33 obcích, z toho 59 APK ve 22 obcích jako víceleté (tříleté) projekty. V roce 2017 MV podpořilo 31 domovníků – preventistů v 11 obcích, v roce 2018 je podpořeno 19 domovníků – preventistů v 7 obcích.

Situační prevence

V oblasti situační prevence se jedná zejména o zřizování a rozšiřování městských kamerových dohledových systémů (MKDS), na jejichž podporu MV od r. 1996 vynaložilo cca 650 mil. Kč! V roce 2017 bylo podpořeno celkem 58 obcí v celkové výši 17 791 000 Kč, v r. 2018 to bylo 18,9 mil. Kč v 54 obcích a městech.

Zavádění policejních specialistů pro práci s minoritní skupinou Romů v SVL.

Projekt „Zavádění policejních specialistů pro práci s minoritní skupinou Romů v SVL“ se zabývá problematikou de-eskalace sociálního napětí na místní úrovni a je financovaný z Norských fondů. Policejní specialisté jsou pokynem policejního prezidenta zařazeni do pracovní skupiny styčného důstojníka pro menšiny daného kraje. Jejich úkolem je jak pochůzková činnost a výkon preventivní a právně osvětové činnosti v SVL, tak příprava podkladů pro budoucí rozhodování, koordinaci a usměrňování aktivit policie ve vztahu k romské menšině a také pravidelný kontakt s obyvateli SVL a spolupráce s terénními sociálními pracovníky a komunitními centry působícími v dané oblasti.

Plnění ve spolupráci ASZ:

Centrální expertka pro oblast bezpečnost a prevence kriminality je členkou Komise Republikového výboru pro prevenci kriminality pro výběr projektů Programu prevence kriminality na místní úrovni a podílí se na schvalování projektů ve výše uvedeném Programu MV.

ASZ v tomto opatření prostřednictvím konzultací podporuje ve spolupracujících obcích efektivitu aktivit Ministerstva vnitra, a to především v rámci strategického plánování a při přípravě projektů zacílených na realizaci preventivních bezpečnostních opatření.

ASZ obcím zapojeným do Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám poskytuje poradenství s přípravou projektů, podávaných ve specializovaných výzvách a podporuje jejich aktivity.

Neziskové organizace působící na území obcí začaly v roce 2017 realizovat aktivity zaměřené např. na pomoc osobám ohroženým závislostmi nebo závislým na návykových látkách a jejich blízkým, žijícím převážně v sociálně vyloučených lokalitách na území města Krnova. Nebo na podporu činnosti terénních pracovníků působících v SVL a rizikových lokalitách na území města Ostravy, kteří pracují zejména s drogovými uživateli a osobami závislými na alkoholu, příp. s patologickými hráči a měli 62 kontaktů s uživateli služby. Brněnské projekty se zaměřily např. na podporu integrace osob po výkonu trestu se zacílením na integraci, řešení dluhů, se zvýšením šance jejich uplatnění na trhu práce a snížením rizika recidivy nebo na terénní práci a přímou práci ve vyloučených lokalitách se ženami, které pracují v sexbyznysu. Pro aktivní uživatele drog je v Kolíně realizován terénní program zaměřený na poskytování odborného specificky zaměřeného sociálního poradenství jak pro samotné aktivní uživatele návykových látek, tak pro jejich blízké sociální okolí - rodiny, partnery apod. Za celkovou dobu realizace se program bude týkat 70 klientů. V Příbrami budou mapovat reálný rozsah problému v užívání THC v regionu u mladistvých ve věku 15 -18 let a následně stanoví nástroje pro řešení. Do dotazníkového šetření bude zapojeno 150 uživatelů. Sociální protidrogová poradna v Litvínově - Janově realizovala 166 kontaktů s klienty.

Na Bruntálsku se rozvinul preventivní probační program pro mladé dospělé a resocializační program pro dospělé, v jehož rámci jsou aktivně začleňováni lidé, kteří se dopustili protiprávního jednání nebo jsou po výkonu trestu odnětí svobody.

V Českých Velenicích probíhá projekt zaměřený na primární, sekundární a terciární prevenci rizikového sexuálního chování, násilné trestné činnosti a dalších sociálně patologických jevů u žen pracujících v sexbyznysu, který se bude týkat 50 klientek. Po dobu realizace projektu bude uskutečněno minimálně 72 výjezdů za klientkami a 350 testů na HIV.

Dlouhodobě úspěšným nástrojem je zapojení asistentů prevence kriminality do činnosti městské policie, jejichž působení má dopad jak na snížení počtu trestných činů a přestupků, tak na zvýšení pocitu bezpečí obyvatel sociálně vyloučených lokalit. Města Štětí, Obrnice, Vejprty, Slaný, Velké Hamry, Kolín, České Velenice, Jeseník, Ralsko, Moravský Beroun v roce 2017 zaměstnala celkem 40 asistentů prevence kriminality s podporou projektů OPZ. Obce také využívají možnosti vytvoření pozic domovník – preventista, jehož činnost se týká prevence nejen v oblasti dodržování domovního řádu, údržby bytového fondu, standardů bezpečnosti, ale i podmínek veřejného pořádku v okolí domu nebo ubytovacího zařízení, na kterých se podílejí spolu s ostatními bezpečnostními složkami. V roce 2017 to byla města Štětí, Moravský Beroun, Slaný a obec Obrnice.

ASZ se také podílí na šíření dobrých praxí mezi spolupracujícími obcemi a na přenosu dobrých praxí

Příručka a informace o Projektu Bezpečné město jsou doporučovány obcím. K dobré praxi v Kolíně ASZ dne 9. 5. 2018 uspořádala celodenní setkání ministra vnitra a ministra spravedlnosti s Policií ČR a vedením města, také proběhlo společné jednání pracovní skupiny Bezpečný Kolín.

Strategický cíl 2.2: Snížení projevů napětí a nepřátelství v souvislosti se sociálním vyloučením

Specifický cíl 2.2.1: Zvýšení pocitu bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách a jejich okolí

- **Opatření 2.2.1.1: Podporovat a rozvíjet komunitní práci na úrovni jednotlivých domů**

Popis opatření: Agentura pro sociální začleňování metodicky podporuje obce při zavádění a rozvoji komunitní práce na úrovni jednotlivých domů v sociálně vyloučených lokalitách jako prevence a včasné intervence problémů spojených se sociálním vyloučením, snížení výskytu drobné kriminality a zvýšení bezpečí v domech, zplnomocnění obyvatel domů i sousedství při řešení každodenních problémů a převzetí spoluzodpovědnosti za kvalitu života a stav lokality, ve které žijí (např. podpora domovníctví jako nástroje samosprávy obyvatel domů). Opatření směřuje k zajištění finanční podpory na rozvoj a zavádění prvků komunitní sociální práce včetně následného vyhodnocení účinnosti komunitního přístupu při realizaci cíle zvýšení pocitu bezpečí v územích s výskytem sociálně vyloučených lokalit. Toto opatření bude zavedeno v rámci OPZ.

Indikátor plnění: • Výstupy z evaluačních zpráv z obcí spolupracujících s ASZ

Gesce: ASZ

Spolugesce: MPSV, MV

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet: Opatření neklade nové nároky na státní rozpočet.

Plnění v gesci ASZ:

Agentura poskytuje obcím v rámci Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám intenzivní komplexní podporu. Jednou z oblastí, jimž Agentura věnuje při spolupráci s obcemi soustavnou pozornost, je i oblast bezpečnosti a prevence kriminality.

Podpory z ESF využilo město Štětí a v roce 2017 zřídilo 3 pozice domovníka – preventisty (026_Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL) 1. výzva), po jedné pozici zřídili města Moravský Beroun, Slaný (042_Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL) 2. výzva) a obec Obrnice (026_Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL) 1. výzva)

Základní platformou pro spolupráci Agentury, obce a dalších partnerů při koordinovaném přístupu je tzv. lokální partnerství, které v průběhu spolupráce Agentury s obcí propojuje existující struktury, včetně např. komise prevence kriminality, pracovní skupiny a další relevantní fóra.

Při jednáních s vedeními měst v Litvínově 24. 8. 2017, Sokolově 17. 8. 2017, Obrnicích 15. 8. 2017, u kterých byli přítomni rovněž zástupci Karlovarského a Ústeckého kraje, Městské policie a Policie ČR, se agentura zabývala návrhy nástrojů a postupů v oblasti bezpečnosti

a prevence kriminality na lokální úrovni. Týkaly se převážně občanského soužití a veřejného pořádku.

Domovnictví v komunitním modelu (proces komunitní sociální práce, komunitní přístup).

V Kadani se na úrovni jednotlivých domů realizuje domovnictví a domovní schůze, také probíhá pravidelné setkávání s veřejností na sídlištích. ASZ uspořádala 1. 6. 2017 první setkání Regionální tematické sítě bydlení ZÁPAD v prostorách Městského úřadu Kadaň na sídlišti „Šuplík“. Jednalo se o moderovanou diskusi s představením projektů zaměřených na sociální bydlení ve městech z Ústeckého, Karlovarského a Plzeňského kraje a s představením příkladů dobré praxe.

V Kadani vedení města, soc.odbor, a místní NNO organizují pravidelně jednou za 3 měsíce setkávání, kde občané sdílejí své názory, podněty a návrhy ke zlepšení společného soužití na sídlištích. Cílem setkávání je zjistit, jak se žije jejich obyvatelům, co veřejnost trápí, co se jim na sídlišti naopak líbí a co navrhuje změnit. Setkání v roce 2017 probíhala formou veřejného projednání moderovaného starostou, s využitím participativních metod facilitovaných pracovníky Agentury (World Café a prvky Open Space) a s doprovodným programem (opékání buřtů, hudební vystoupení, hry pro děti apod.)

V rámci projektu realizace komunitní sociální práce v SVL Moravskoslezského kraje probíhá realizace komunitní práce v jednotlivých domech v Ostravě - Kunčičkách, v Osadě míru, kde je schopná samostatně fungující komunitní skupina obyvatel „Společná cesta“, která organizuje a účastní se jednání s majoritním vlastníkem bytového fondu Residomo (bývalé RPG), místní farou, úřadem městského obvodu a dalšími. Mají i samoorganizovanou skupinu "Správci", kde jsou zastoupeni zástupci obyvatel každého vchodu v Osadě Míru a řeší spolu komunitním přístupem různorodou problematiku týkající se domů, bytů a soužití

ASZ dlouhodobě spolupracuje s Krajským úřadem Moravskoslezského kraje a Fakultou sociálních studií Ostravské univerzity na rozvoji komunitní práce jako jedné metod sociální práce v SVL. Pracovnice fakulty poskytují metodickou podporu a provádí evaluaci aktivit práce 6 komunitních pracovníků, kteří působí v Ostravě, Frýdku-Místku a Bruntále. Projekt podporuje zapojování obyvatel lokalit do realizace změn v místech jejich bydliště.

Specifický cíl 2.2.2: Zmapování projevů napětí a nepřátelství v souvislosti se sociálním vyloučením

- **Opatření 2.2.2.1 Zavedení monitoringu projevů napětí a nepřátelství a analýza zdrojů napětí v lokalitách s vyšším výskytem kriminality**

Popis opatření: V obcích spolupracujících s Agenturou pro sociální začleňování, kde je vyšší výskyt kriminality, budou sledovány projevy napětí a nepřátelství v souvislosti se sociálním vyloučením. Monitoring těchto jevů bude proveden v rámci vstupních analýz ASZ. Součástí opatření bude analýza zdrojů napětí mezi obyvateli sociálně vyloučených lokalit a okolím.

Toto opatření doplní komplex znalostí o kriminalitě v obcích se sociálně vyloučenými lokalitami.

Indikátor plnění: • Výstupy ze vstupních analýz a dílčí výzkumné zprávy ASZ

Gesce: ASZ

Spolugesce:

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet: Opatření neklade nové nároky na státní rozpočet, bude hrazeno z rozpočtu ASZ.

Plnění v gesci ASZ:

ASZ uvedené jevy sleduje ve vstupních analýzách.

Specifický cíl 2.2.3: Snížení počtu násilných trestných činů spáchaných z nenávisti

- **Opatření 2.2.3.1: Zajistit pokračování osvětové kampaně Proti rasismu a násilí z nenávisti**

Popis opatření: Trestné činy spáchané z nenávisti jako např. fyzické nebo psychické násilí, nenávistné projevy či vandalismus, případně nepřátelství vůči určité skupině lidí ve společnosti se stává v naší společnosti novým nežádoucím fenoménem, na který je vhodné přiměřeným způsobem reagovat. Zvyšování povědomí a informovanost veřejnosti o těchto projevech a možnostech jak jim předcházet je možné zprostředkovat pomocí realizací osvětových aktivit. Cílem tohoto opatření je zajistit pokračování osvětové kampaně Proti rasismu a násilí z nenávisti i po ukončení podpory z FM EHP v dubnu 2017 v míře umožňující zajištění kontinuity a překlenutí období do vyhlášení nových výzev z FM EHP a Norsko. Osvětové aktivity budou směřovat ke snižování napětí ve společnosti a zmírňování její případné radikalizace.

Indikátor plnění: • Zajištění pokračování kampaně o problematice násilí z nenávisti

Gesce: ÚV

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet: Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Do konce roku 2017 bude financováno z rozpočtové kapitoly ÚV, poté se bude jednat o podpoře z FM EHP/Norska.

Po skončení financování Kampaně proti rasismu a násilí z nenávisti z Norských fondů bylo zajištěno pokračování některých aktivit kampaně (mediální kampaň HateFree Culture a mediace ve školách) ze státního rozpočtu, přestože v minimálním rozsahu. Současně probíhá jednání a příprava návazného předem definovaného čtyřletého projektu hrazeného Norskými fondy od roku 2019.

V rámci mediální kampaně HateFree Culture se dále pokračuje ke kontinuální komunikaci na sociálních sítích a osvětovým aktivitám formou článků, rozhovorů a pravidelných videí propagující dobré praxe ve vzájemném soužití. Pokračuje také moderace diskusí na tato palčivá témata a vyvracení hoaxů. Pracovníci kampaně se také účastnili množství veřejných debat, realizovali několik workshopů na téma ověřování informací i reakcí na nenávistné projevy v online prostoru v různých místech Česka a pro rozličné publikum. Ve spolupráci s partnery proběhly také desítky projekcí lidskoprávních filmů, které má kampaň ve své distribuci, pokračuje také v pořádání Otevřených snídaní a kulturních akcí jako například večery stand-up comedy HateFree Stage. Nadále také probíhá spolupráce s festivaly v rámci značky HateFree Fest a do sítě HateFree Zone přibývají nová místa po celém Česku. V rámci mediací probíhá podpora s polupráce s 10 školami, které byly zapojeny do uvedeného projektu.

- **Opatření 2.3.1.2: Zajistit průběžné specifické vzdělávání strážníků městské/obecní policie podle aktualizované vyhlášky č. 418/2008 Sb.**

Popis opatření: Cílem tohoto opatření je zařazení problematiky sociálního vyloučení a etnických menšin do vzdělávání strážníků obecní policie. Zvýšení kompetencí strážníků obecní/městské policie v této oblasti výrazným způsobem přispěje ke zvýšení schopnosti efektivně řešit problémy vyplývající ze soužití majority a sociálně vyloučených či jiných minorit. Toto opatření bude naplněno tím, že do prováděcí vyhlášky č. 418/2008 Sb. bude zapracován požadavek na vzdělávání strážníků městské/obecní policie v oblasti sociálního vyloučení a interetnického soužití. Do přílohy č. 1 vyhlášky pak budou zařazeny zkušební otázky týkající se této problematiky. Agentura pro sociální začleňování se bude podílet na naplňování opatření tím, že připraví vzdělávací modul určený pro školitele strážníků obecní policie v problematice sociálního vyloučení a interetnického soužití. Součástí vzdělávacího modulu bude jeho pilotní ověření. Vzdělávací modul pak bude poskytnut vzdělávacím institucím, které se zabývají vzděláváním strážníků obecní policie.

Indikátor plnění: • Aktualizace vyhlášky č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní polici, ve znění pozdějších předpisů (MV) • Vzdělávací modul pro školitele strážníků obecní policie v problematice sociálního vyloučení a interetnického soužití (ASZ) • Pilotáž vzdělávacího modulu (ASZ)

Gesce: MV

Spolugesce: ASZ

Termín plnění: 12/2018 – aktualizace vyhlášky (MV); 6/2019 – vzdělávání pro školitele (ASZ) 12/2020 – pilotáž modulu (ASZ)

Nároky na státní rozpočet: Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Příprava vzdělávacího modulu včetně pilotáže bude financována z rozpočtu ASZ.

Informace o plnění MV:

Úkol nebyl splněn. K novelizaci vyhlášky č. 418/2008 Sb. nedošlo z důvodu, že v roce 2017 nebyl schválen vládní návrh novely zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Výrazně redukovanou novelu zákona o obecní policii (zák. č. 248/2017 Sb.) pak nebylo třeba provést podzákonným právním předpisem. Novela vyhlášky č. 418/2008 Sb. tak nebyla zařazena do plánu legislativních prací vlády.

Specifický cíl 2.2.4: Zvýšení dostupnosti podpory při vymáhání práva pro osoby ze sociálně vyloučených lokalit

- **Opatření 2.2.4.1: Podpořit realizaci mentoringu při dohledu nad výkonem alternativních trestů u obyvatel sociálně vyloučených lokalit**

Popis opatření: V rámci tohoto opatření bude vytvořen národní dotační titul pro financování služby mentoring/romský mentoring (viz např. Rubikon centrum, z.s.) využívané při dohledu nad osobami vykonávajícími alternativní tresty/opatření (u dětí a mladistvých ve věku 15 - 18 let). Mentoring je osvědčeným nástrojem pro zvýšení pravděpodobnosti, že odsouzení z řad sociálně vyloučených splní podmínky alternativního trestu/přestupku a nebude jim uložen trest odnětí svobody, který by jim výrazně zkomplikoval integraci do většinové společnosti. Tato služba, kterou v současné době provozují nestátní neziskové organizace ve spolupráci s místními pobočkami probační a mediační služby, se jeví jako efektivní a využívaný nástroj prevence kriminality a prohlubování sociálního vyloučení. Jejím vedlejším efektem je pak zplnomocňování osob pocházejících ze sociálně vyloučeného prostředí a jejich vyšší participace při řešení sociálního vyloučení prostřednictvím podpory přirozených leaderů komunity, kterým zároveň nabízí vítanou pracovní příležitost. Je tedy vhodné zajistit její stabilnější a systémové financování. Zřízením dotačního titulu pro službu mentoring/ romský mentoring bude umožněno rozšíření této služby do dalších potřebných lokalit. Probační a mediační služba a sociální pracovníci v obcích III. typu v rámci svých obligatorních aktivit s pachateli trestné činnosti odsouzenými k alternativním trestům pak budou moci tuto službu více využívat a zefektivnit tak svou činnost.

[1] (u dětí a mladistvých ve věku 15- 18 let).

Indikátor plnění: • Existence dotačního titulu MSp pro financování služby mentoring/romský mentoring

Gesce: MSp

Termín plnění: 12/2017

Nároky na státní rozpočet: Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Náklady na opatření budou hrazeny z rozpočtové kapitoly MSp, zřízení systému lze hradit ze zdrojů ESIF (OPZ) nebo FM EHP/Norsko.

Informace o plnění MSp:

Ministerstvo spravedlnosti ČR vyhláší v dotačním roce 2018 dva dotační tituly, které podporují programy využívané při dohledu nad osobami vykonávající alternativní tresty nebo opatření.

Jedná se o titul Rozvoj probačních a resocializačních programů pro mladistvé delikventy, který zahrnuje probační programy ve smyslu zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, tzn. programy sociálního výcviku, psychologického poradenství, terapeutické programy, programy zahrnující obecně prospěšnou činnost, vzdělávací, doškolovací, rekvalifikační nebo jiné vhodné programy k rozvíjení sociálních dovedností a osobnosti mladistvých, které směřují k tomu, aby se mladiství vyhnuli chování, které by bylo v rozporu se zákonem, a k podpoře jejich vhodného sociálního zázemí a k urovnání vztahů mezi nimi a poškozenými a zejména programy, které svým obsahem reagují na konkrétní potřeby mladistvých v daném regionu a snižují rizika opakování trestné činnosti. Na tento dotační titul je alokována částka 2 000 000 Kč, v roce 2018 v něm žádalo o dotaci 8 projektů.

V roce 2017 MSp rozšířilo své stávající dotační tituly o titul Rozvoj probačních a resocializačních programů pro dospělé pachatele. Jedná se o programy, jejichž cílem má být úspěšná resocializace pachatelů, jejich začlenění do společnosti, podpora procesu ukončení kriminálního chování a následné snížení recidivy. Cílovou skupinou tohoto dotačního titulu jsou klienti Probační a mediační služby, kteří mají resocializační program uložen soudem, nebo se na účasti v něm dohodnou s probačním úředníkem v rámci probačního plánu. Probační programy identifikují faktory a oblasti, které zvyšují riziko recidivy závislostního a kriminálního chování, nabízejí intenzivní pomoc při řešení komplexu rizikových faktorů v identifikovaných oblastech (závislost, bydlení, zaměstnání), psychickou podporu a doprovázení při zvládání obtížných životních situací. Na tento dotační titul je alokována částka 4 000 000 Kč, v letošním roce o dotaci žádalo 8 programů.

Dále v současné chvíli Probační a mediační služba (PMS) ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti ČR a Vězeňskou službou ČR připravují podklady pro vyhlášení otevřené výzvy pro nestátní neziskové organizace v rámci programového období EHP a Norských fondů 2014-2021. Výzvy pro předem definované projekty výše uvedených institucí a tzv. otevřené výzvy pro nestátní sektor budou vyhlášeny v roce 2019. S norskou stranou bylo dohodnuto, že mentoring bude určen osobám opouštějícím výkon trestu odnětí svobody (po vykonání celého trestu nebo po podmíněném propuštění). Mentoři budou navazovat na práci sociálních kurátorů a probační práci odborných pracovníků PMS a podpoří tak osoby propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody, aby se lépe začlenily do života běžné

společnosti.

- **Opatření 2.2.4.2: Zajistit bezplatnou právní pomoc garantovanou státem**

Popis opatření: Toto opatření směřuje k vytvoření funkčního systému bezplatné právní pomoci garantované státem. V tržním prostředí je právní pomoc pro sociálně vyloučené osoby takřka nedosažitelná, čímž je jim mnohdy znemožněno vymáhání svých práv. V rámci tohoto opatření bude vytvořena zákonná úprava o státem zajištěné bezplatné právní pomoci. Po přijetí právní úpravy a uplynutí doby stanovené v Závěrečné zprávě hodnocení dopadů regulace Ministerstvo spravedlnosti zrealizuje vyhodnocení dopadů právní normy v rámci přezkumu účinnosti regulace.

Agentura pro sociální začleňování poté na základě poskytnutých údajů z přezkumu účinnosti regulace dopadů zhodnotí dopad nové právní úpravy na specifickou společenskou skupinu osob ze sociálně vyloučených lokalit.

Indikátor plnění: • Předložení zákonné normy o státem zajištěné bezplatné právní pomoci Vládě ČR (MSP) • Zhodnocení dopadů přijetí zákonné normy ke vztahu k osobám ze sociálně vyloučených lokalit (ASZ)

Gesce: MSP

Spolugesce: ASZ

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet: Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Náklady na zhodnocení dopadu právní úpravy na osoby ze sociálně vyloučených lokalit budou hrazeny z rozpočtu ASZ.

Informace o plnění MSP:

Na základě vládou schváleného věcného záměru zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozšířením zajištěné právní pomoci (usnesení č. 873 ze dne 5. října 2016), vypracovalo Ministerstvo spravedlnosti návrh zákona, kterým se mění zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů. S účinností od 1. 7. 2018 dochází na základě novely zákona o advokacii (provedené zákonem č. 258/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů), k rozšíření státem hrazené právní pomoci do oblasti mimo řízení před orgány veřejné moci formou právních porad, ve správním řízení a řízení před Ústavním soudem formou zastupování v řízení. Stávající systém určování advokátů Českou advokátní komorou se nově rozděluje na dvě (respektive tři) v zásadě samostatné formy právní pomoci. Konkrétně se na Českou advokátní komoru budou moci nemajetní žadatelé obrátit za účelem určení advokáta k poskytnutí právní rady nebo k poskytnutí právní služby. Právní porada má minimální délku 30 minut a nejvýše 120 minut ročně. Za jednu poradou uhradí žadatel poplatek ve výši 100 Kč. Od této povinnosti jsou osvobozeni osoby mladší 15

let, osoby pobírající dávky pomoci v hmotné nouzi, cizinci umístění v zařízení pro zajištění

cizinců nebo v přijímacím středisku, osoby zvláště těžce postižené, osoby zvláště těžce postižené s průvodcem, osoby závislé na péči a osoby o ně pečující. Speciální forma právního poradenství je vytvořena pro cizince umístěné v zařízení pro zajištění cizinců nebo v přijímacím středisku. Odměnu advokáta, který byl určen Českou advokátní komorou k poskytnutí právní porady, právní služby v řízení před orgány veřejné správy a v řízení před Ústavním soudem, bude hradit stát (Ministerstvo spravedlnosti).